

Služby energetike sú v popredí pozornosti

Lahká a efektívna správa majetku i riadenie údržby od spoločnosti sféra, a.s.

Množstvo energetických firiem má vážne problémy v správe majetku a často si to samy nechcú priznať. Je všeobecne známe, že mnohé zariadenia boli budované ešte v čase, keď nefungovali elektronické systémy, čo má za následok, že technická a technologická dokumentácia, či iné podklady na správu majetku neexistujú inak ako v papierovej forme. Celý rad kľúčových informácií má v svojej pamäti len zamestnanec. Je zrejmé, že pri každej zmene sa celá dokumentácia neprepracovávala, a práve preto pri práci s takouto dokumentáciou sa po rokoch vyskytujú vážne problémy v zisťovaní skutkového stavu.

– V popredí pozornosti našej spoločnosti sú služby energetike. Avšak všeobecne, aj v iných, nielen vo firmách z tohto sektoru, sa stretávame so spomínaným problémom a riešenia, ktoré ponúkame, prinášajú používateľom významnú pomoc v efektívnejšej správe majetku a prevádzke technických zariadení, hovorí **riaditeľ úseku služieb spoločnosti sféra, a.s., Ing. Rastislav Krbaťa, PhD., MBA.**

Riaditeľ úseku služieb spoločnosti sféra, a.s., Ing. Rastislav Krbaťa, PhD., MBA

– V prípade správy majetku a riadení údržby ide o náš produkt **XMatik®.NET**, ktorý je univerzálnym nástrojom na budovanie technických informačných systémov v oblasti správy a údržby technologického a výrobného majetku v rôznych typoch podnikov a organizácií. Aktuálne, po dvadsiatich rokoch rozvoja, ponúkame jeho vyzretú 10. verziu a dnes môžeme smelo uviesť, že v oblasti správy, prevádzky a údržby technologických zariadení patríme na Slovensku medzi špičku.

• Aký je praktický dosah spomínaného riešenia?

Ing. R. Krbaťa: Napríklad v spoločnosti Duslo, a.s., potrebovali systémovo riešiť prácu a prístup k dátam a informáciám v oblasti správy majetku a v oblasti údržby. Okrem iného išlo o otázky pasportizácie, ktorá mala slúžiť na zdokumentovanie technického stavu existujúcich objektov a sústredenie príslušných dokumentov (projektová dokumentácia, výkresy, schémy zapojenia objektov, ich sieťové vzťahy, fotografická a videodokumentácia) na jedno zabezpečené miesto. Taktiež všetkých záznamov o realizovaných akciách údržby, teda potrebovali zabezpečiť zdokumentovanie životného cyklu objektov (zmluvy, cenové ponuky, sprievodná

dokumentácia). Ich požiadavka bola, aby systém umožnil aj efektívne prepojenie grafických a textových dát a umiestnenie zariadenia v rámci nehnuteľnosti, tiež vizualizáciu zariadení v podlažných plánoch a možnosť okamžitého prístupu ku kmeňovým dátam (parametrom) a dokumentácii zariadení. Medzi prvoradými požiadavkami bola on-line dostupnosť informácií, výpočet a stav ukazovateľov výkonnosti údržby pre manažérske rozhodovania a riadenie, a tiež nutnosť eliminovať potrebu exportu a analýzy dát v MS Excel. Vzhľadom na to, že spoločnosť Duslo, a.s., využíva rôzne informačné systémy, bolo nutné riešiť aj vytváranie preddefinovaných a užívateľských reportov z dát evidovaných v databázach spomínaných rôznych informačných systémov a prepojenie na riadiace statické a mobilné systémy. Hľadali tiež systém s možnosťou fungovať sieťovo a zároveň umožňujúci využívať webové rozhranie. Chceli umožniť prístup klientom (interným užívateľom, ale aj dodávateľom) cez zabezpečené internetové rozhranie k vybraným dátam, najmä k zadávaniu požiadaviek na údržbu, alebo dopytom dodávateľov. Systém musel spĺňať aj túto požiadavku. Pritom, pre údržbu Duslo, a.s., je rovnako dôležitá správa kontaktných informácií, napr. o dodávateľoch, pridelovanie zodpovednosti za jednotlivé činnosti a notifikovanie zodpovedných osôb. Takže všetky tieto praktické otázky rieši produkt našej spoločnosti, **XMatik®.NET**.

• **Aké výhody to prináša používateľom? Podľa referencií služby spoločnosti sféra, a.s. využívajú hlavne veľké energetické a dopravné firmy ako Slovenské elektrárne, a.s. (SE), Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (SEPS), Slovnaft, a.s., Železnice slovenskej republiky, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.**

Ing. R. Krbaťa: Predovšetkým je to efektívnosť a poriadok. Prioritu u nás má prístup ku klientovi s krédom: Nemusíte prispôbovať svoje potreby našim riešeniam, naše riešenia sa prispôbia vašim potrebám. Teda vieme mu „ušiť“ riešenie na mieru, pričom nezáleží na veľkosti a zložitosti štruktúry majetku. Podčiarkujem, v súčasnosti ponúkame nielen v úvode spomenutý softvérový nástroj, ale predovšetkým komplexné riešenie, kde je okrem konzultácií, analýz a implementácie systému aj implementácia prevádzkovania a jeho ďalšia podpora. Systém sa vyznačuje unikátnym prepojením databázovej a grafickej časti. Poskytuje to používateľovi mimoriadny komfort, lebo pri podrobnom grafickom znázornení ponúka k definovaným objektom databázové informácie priamo v grafickom prostredí. Ide o riešenia, ktoré sú určené na správu budov, technických zariadení, rozvodov energií a technickej dokumentácie. Sú vhodné aj pre systémy s rozľahlými geograficky rozptýlenými sieťami a subjektmi. Naši klienti si pochvaľujú jednoduchosť, rýchlosť a efektívnosť poskytovania informácií týmto systémom. Veď pred jeho nasadením hľadali podklady na rozhodnutia aj niekoľko dní.

• **Mohli by ste podrobnejšie uviesť, čo napríklad systém rieši?**

Ing. R. Krbaťa: Napríklad priradenie dokumentácie k energetickému subjektu, rýchly prístup k údajom širokému okruhu používateľov, prístup ku grafickým údajom aj bez nutnosti disponovať početnými licenciami drahého grafického softvéru,

automatizované riadenie preventívnej údržby a diagnostiky. Podporuje riadenie prevádzky v nadväznosti na údržbu a náklady. Umožňuje sledovať a vyhodnocovať všetky informácie o zariadení v jeho životnom cykle, vyhodnocovať poruchy, poskytnúť užívateľovi časové a historické prehľady a pohľady na zariadenie a zároveň podporuje riadenie a vyhodnocovanie dodávateľských vzťahov. Vzhľadom na podporu počítačovej grafiky systém umožňuje klientovi schematicky, graficky a geograficky si znázorniť rozmiestnenie objektov v priestore a súčasne mu poskytuje opis ich technických alebo katastrálnych parametrov. Ak si predstavíte konkrétny objekt, alebo zariadenie podniku, je zrejme, že sa k nemu viaže množstvo informácií – kde sa nachádza, kto je vlastníkom pozemku, aké má parametre, čo všetko sa s ním doteraz robilo, aké úpravy, opravy a revízie sa na ňom robili, čo všetko je potrebné urobiť v budúcnosti, aké cesty ku nemu vedú, s čím a ako je spojené, v prípade odpojenia, aké náhradné zariadenia sú k dispozícii, aké sú plány údržby, kto je kompetentný a o čom rozhodovať a množstvo ďalších informácií náš systém spracováva a poskytuje užívateľovi vo formách v akých ich požaduje. Čo je dôležité, umožňuje okamžitú dostupnosť informácií a operatívnych dokumentov širokému okruhu používateľov v sieti podľa pridelených kompetencií. Osobitne zaujímavé sú riešenia v súvislosti s technickou aj technologickou dokumentáciou, pričom ide tiež o jej digitalizáciu, uloženie, priradenie, archiváciu i zaznamenávanie zmien.

- **Na trhu informačných technológií pôsobí v súčasnosti veľa firiem, ich klienti majú rôzne IT systémy. O schopnosti interakcie Vašich riešení s inými systémami sme už hovorili, majú aj možnosť ďalšieho rozširovania?**

Ing. R. Krbača: Považujeme za podstatné aby nami ponúkané produkty boli ďalej rozširiteľné o ďalšie moduly a najnovšie technológie. Kompatibilita s rôznymi podnikovými systémami, ako je SAP, alebo iné ERP sú samozrejmosťou. Sme schopní pomôcť zákazníkovi aj v prípade, ak pociťuje problém v oblasti bezpečnosti prevádzky zariadení, zosúladenia procesov údržby a starostlivosti o vyhradené technické zariadenia s existujúcou legislatívou, metrologických parametrov a podobne. Základom každého riešenia je našimi dlhoročnými skúsenosťami vybrúsený softvérový produkt **XMatik®.NET**. Tento živý softvérový produkt stále rozvíjame v súlade s požiadavkami a potrebou klientov, s legislatívou, novými technológiami a potrebami interaktivity s IT prostredím.

Ako príklad môžem opäť uviesť skúsenosti zo spoločnosti Duslo, a.s. Pôvodne požadovali riešenie už spomínaných problémov ako nadstavbu SAP modulu PM. V priebehu analýzy riešenia a prípravy vykonávacieho projektu, na základe požiadavky užívateľov SAP PM, sa rozhodli, že XMatik®.NET/FMM prevezme prakticky všetky užívateľské funkcie SAP PM a stane sa základným IS pre údržbu a správu majetku v spoločnosti. TOP dôvodom ich rozhodnutia bolo, že prevádzka XMatik®.NET/FMM je na tzv. plávajúcich licenciách a prevádzka požiadavkového systému údržby je cez webové rozhranie, čím spoločnosť Duslo, a.s., šetrí náklady na stovky licencií SAP.

- **Viacerí klienti si pochvaľujú užívateľský komfort a efektívnosť práce pri využívaní spomínaného riešenia. Za všetkých snád' majú najlepšiu vypovedáciu schopnosť slová pani Ing. Márie Beštendigovej, technickej pracovníčky Technického úseku spoločnosti Duslo, a.s.**

Ing. M. Beštendigová: Moji kolegovia charakterizujú produkt XMatik®.NET/FMM citujem: „Je to systém, ktorý sa prispôsobuje našim požiadavkám, namiesto systému, ktorému by sme museli prispôbiť naše procesy. Je to perspektívne komplexný IS na

riadenie údržby s podporou všetkých procesov bez obmedzení SAP, ktorý sa však kvôli účtovnému systému musí zachovať.“

Uvedená charakteristika platí aj na pracovníkov zo spoločnosti sféra, a.s. Veľkým plusom je aj možnosť spravovania časti dát vlastnými pracovníkmi, napr. číselníky, nastavenie väzieb číselníkov a pravidiel, automatické dopĺňanie údajov, upozorňovanie na chyby, pridelovanie prístupových práv alebo zodpovednosti až na úroveň jednotlivca a mnohé iné, čo je pre nás v rámci budovania „blbovzdornosti“ IS dôležité. Každý modul má určeného správcu, ktorý rieši zmeny a všetky problémy sám, alebo zabezpečí ich riešenie. Výhodou je operatívnosť. Nie sme odkázaní na pracovníkov IT a spoločnosti sféra, a.s. Všetko, čo sa dá, si v bežnej prevádzke môžeme urobiť sami, pracovníci spoločnosti sféra, a.s., nás bez problémov zaučia a ušetrené náklady môžeme použiť na ďalší rozvoj IS. V podmienkach našej spoločnosti je zmien veľa a náklady na udržiavanie IS v aktuálnom stave cez spoločnosť sféra, a.s., resp. vyťaženie kapacít IT pracovníkov Duslo, a.s., by boli značné.

(am)

Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

v spolupráci so
Zväzom elektrotechnického priemyslu SR
a EXPO CENTER a.s.

organizujú v Trenčíne v rámci veľtrhu ELO SYS 2013

konferenciu s medzinárodnou účasťou

ELEKTROTECHNIKA, INFORMATIKA a TELEKOMUNIKÁCIE 2013

Sekcie konferencie a garanti:

Elektroenergetika a E-mobilita
František Janíček

Elektronika a jej vplyv na kvalitu života
Daniel Donoval

Aplikovaná informatika a sieťové riadenie
Ján Murgaš

Telekomunikácie
Ivan Baroňák

Viac na <http://www.elf.stuba.sk/elosys/?q=menu/2>